

RGD. 61-15/14/IW

Gdańsk, 30 grudnia 2014 r.

DECYZJA NR RGD - 24/2014

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy, po przeprowadzeniu z urzędu przeciwko Gminie Świeszyno postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działania Gminy Świeszyno polegające na:

1. bezprawnym działaniu, to jest stosowaniu we wzorcu umownym zatytułowanym Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowień o treści:

1.1 Odbiorca zobowiązuje się do: (...) Pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego, powstałych w wyniku niezabezpieczenie go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeniami mechanicznymi i kradzieżą oraz pokrycia kosztów interwencji służb pogotowia wodociągowego,

które jest niezgodne z art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 123 poz. 858 ze zm.);

1.2 Dostawca nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane następującymi okolicznościami: (...) innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy,

które narusza art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93),

1.3 W przypadku czasowej niesprawności wodomierza głównego, łączną ilość pobranej wody i odprowadzanych ścieków ustala się na podstawie średniego zużycia wody i odprowadzonych ścieków w okresie sześciu miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności tego wodomierza, a gdy jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody oraz ilości odprowadzanych ścieków w roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza, gdy i to

jest niemożliwe w sposób ryczałtowy - w oparciu o przeciętne urzędowe normy zużycia wody, które jest niezgodne z § 18 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886),

1.4 Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wyznaczonym na fakturze, w formie przelewu lub wpłaty na rachunek bankowy Dostawcy wskazany w fakturze, które jest niezgodne z § 17 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886),

1.5 DOSTAWCA może zaprzestać świadczenia usług wodociągowych w przypadku gdy ODBIORCA, pomimo otrzymania upomnienia, nie uregulował zaległych opłat, które jest niezgodne z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r. nr 123, poz. 858 ze zm.),

1.6 Odbiorca wnosi reklamację na wysokość wystawionej przez Dostawcę faktury w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury, które określa uprawnienia odbiorcy usług niezgodnie z art. 563 § 1 w związku z art. 558 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 121),

2. niedopełnieniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie we wzorcu umownym zatytułowanym Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowień dotyczących:

2.1 ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858, z późn. zm.), co stanowi praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji,

2.2 warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu odbiorcy usług, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy, co stanowi praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji,

2.3 ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, tj.: daty podjęcia działalności, obszaru działalności, wymagań w

zakresie jakości usług wodociągowo - kanalizacyjnych, warunków, zakresu i trybu kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ww. ustawy, warunków wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru, zobowiązania do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem, warunków cofnięcia zezwolenia, warunków dotyczących okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy w związku z jej art. 18, co stanowi praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji,

i nakazuje się zaniechanie ich stosowania.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy, w związku ze stwierdzeniem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w pkt I sentencji decyzji

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Gminę Świeszyno kary pieniężne w wysokości:

- 1) 2.864 zł (słownie: dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt cztery złote), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji,
- 2) 2.148 zł (słownie: dwa tysiące sto czterdzieści osiem złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.2 sentencji niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - obciąża się Gminę Świeszyno kosztami przeprowadzonego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zobowiązuje się Gminę do ich zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w kwocie 11,40 zł (słownie: jedenaście 40/100 złotych:), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

- IV. Na podstawie art. 105 § k.p.a. w związku z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do 33 ust. 6 tejże ustawy, po przeprowadzeniu z urzędu przeciwko Gminie Świeszyno postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów - działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów, umarza się postępowanie administracyjne, jako bezprzedmiotowe, wszczęte pod zarzutem stosowania przez Gminę Świeszyno praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24. ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie we wzorcu umownym zatytułowanym Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowienia o treści: Odbiorca zobowiązuje się do: (...) Pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego, powstałych w wyniku niezabezpieczenie go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeniami mechanicznymi i kradzieżą oraz pokrycia kosztów interwencji służb pogotowia wodociągowego, jako naruszającego art. 15 ust. 2

ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 123 poz. 858 ze zm.).
UZASADNIENIE

- [1] Prezes UOKiK przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. sprawy: RGD. 400/10/13/14/AW), mające na celu wstępne ustalenie, czy stosowane przez Gminę Świeszyno zasady świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz przejmowania urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych przez osoby trzecie (fizyczne i prawne) ze środków własnych nie naruszają przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w tym czy sprawa ma charakter antymonopolowy.
- [2] Analiza zebranych w trakcie trwania postępowania materiałów dała podstawę do podejrzenia, iż mogło dojść do naruszenia przez Gminę Świeszyno przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Mając to na uwadze postanowieniem nr 315 z dnia 16 października 2014 r. (karta akt 1- 3) wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie stosowania przez Gminę Świeszyno praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:
1. stosowaniu we wzorcu umownym zatytułowanym Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowień o treści:
    - 1.1 Odbiorca zobowiązuje się do: (...) Pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego, powstałych w wyniku niezabezpieczenie go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeniami mechanicznymi i kradzieżą oraz pokrycia kosztów interwencji służb pogotowia wodociągowego,

co mogło zostać uznane za niezgodne z art. 15 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. nr 123, poz. 858 ze zm.), zwanej dalej: ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu, i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej: ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.2 Dostawca nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane następującymi okolicznościami: (...) innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy, co mogło zostać uznane za naruszające art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93), zwanego dalej: kc, i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.3 W przypadku czasowej niesprawności wodomierza głównego, łączną ilość pobranej wody i odprowadzanych ścieków ustala się na podstawie średniego zużycia wody i odprowadzonych ścieków w okresie sześciu miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności tego wodomierza, a gdy jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody oraz ilości odprowadzanych ścieków w roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza, gdy i to jest niemożliwe w sposób ryczałtowy - w oparciu o przeciętne urzędowe normy zużycia wody, co mogło zostać uznane za niezgodne z § 18 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886), zwanego dalej: rozporządzeniem taryfowym, i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.4 Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wyznaczonym na fakturze, w formie przelewu lub wpłaty na rachunek bankowy Dostawcy wskazany w fakturze, co mogło zostać uznane za niezgodne z § 17 rozporządzenia taryfowego i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

1.5 DOSTAWCA może zaprzestać świadczenia usług wodociągowych w przypadku gdy ODBIORCA, pomimo otrzymania upomnienia, nie uregulował zaległych opłat, co mogło zostać uznane za niezgodne z nie zgodne z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i stanowić naruszenie z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

- 1.6 Odbiorca wnosi reklamację na wysokość wystawionej przez Dostawcę faktury w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury,
co mogło zostać uznane za określające uprawnienia odbiorcy usług niezgodnie z art. 563 § 1 w związku z art. 558 § 1 k.c. i stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji.
2. Naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie we wzorcu umownym zatytułowanym Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowień dotyczących:
- 2.1 ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu,
- 2.2 warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu odbiorcy usług, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu,
- 2.3 ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, tj.: daty podjęcia działalności, obszaru działalności, wymagań w zakresie jakości usług wodociągowo - kanalizacyjnych, warunków, zakresu i trybu kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, warunków wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru, zobowiązania do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem, warunków cofnięcia zezwolenia, warunków dotyczących okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania, który to obowiązek wynika z art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w związku z jej art. 18, co mogło być uznane za naruszające zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

- [3] O wszczęciu postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów i postawionych zarzutach Gmina Świeszyno została poinformowana zawiadomieniem z tego samego dnia (k. 4 - 7).
- [4] W poczet dowodów w niniejszym postępowaniu zaliczono informacje i dokumenty uzyskane przez Prezesa UOKiK w toku:
- postępowania wyjaśniającego, sygn.: RGD 400/10/13/14/AW, zawarte w piśmie Gminy Świeszyno z dnia 23 kwietnia 2013 r., znak: GK K 7021.64.2.2013, wraz z załącznikiem stanowiącym wzór umowy zatytułowanej Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (k. 8 - 17),

- postępowania antymonopolowego wyjaśniającego, sygn.: RGD 411/16/14/IW, zawarte w załączniku do pisma Gminy Świeszyno z dnia 10 września 2014 r., znak: GK K 7021.64.6.2013.2014, a dotyczące dochodów za 2013 r. (k. 36 - 38),
- [5] W piśmie z dnia 4 listopada 2014 r. (k. 28 - 31) Gmina Świeszyno ustosunkowując się do postawionych zarzutów oświadczyła, iż: (...) żadnych zarzutów (...) nie uznaje i wnosi w sprawie o umorzenie postępowania jako bezprzedmiotowego.
- Gmina Świeszyno realizując ustawowy obowiązek w zakresie zbiorowego dostarczania wody i odbierania ścieków stosuje powszechnie obowiązujące przepisy prawa oraz w szczególności postanowienia uchwały Nr XXXI/184/05 Rady Gminy w Świeszynie „z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków (Zacho. 2006.27.477, z 2012 r. poz. 1748 i z 2013 r. poz. 2889), której ważności dotąd nie zakwestionowano i która jako akt prawa miejscowego wiąże organy gminy i odbiorców usług. W konsekwencji nie sposób uznać legalnych działań Gminy za działania naruszające zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
- Stawiane 5 zarzutów naruszenia przez organy Gminy w ocenie gminy są niezasadne.
- Zapis § 9 ust. 7 wzorca umowy, a także § 10 ust. 1 tego wzorca nie naruszają w ocenie Gminy art. 15 ust. 2 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków, bowiem dotyczą sytuacji nadzwyczajnych, których wystąpienie jest zależne od odbiorcy lub niezależne od stron. Zapisy umowne nie naruszają więc ogólnych reguł ustalonych w przepisach ustawy oraz przywołanego powyżej Regulaminu.
- Z kolei zapis § 14 ust. 6 wzoru umowy określa korzystniejsze dla odbiorców warunki rozliczenia okresu niesprawności wodomierza głównego wydłużając okres określony w rozporządzeniu do 6 miesięcy co zapewni ustalenie bardziej realnego średniego zużycia dla potrzeb rozliczenia.
- Gmina także określa na fakturach termin zapłaty w sposób zgodny z warunkami § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie określania taryf(...), tj. określa termin zapłaty na 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenia w inny sposób. Brak przeniesienia regulacji z rozporządzenia do umowy nie stanowi o naruszeniu warunków określonych w § 17 ust. 1 rozporządzenia.
- Zapis § 16 ust. 6 wzoru umowy nie jest sprzeczny z art. 8 ust. 1 pkt 2 o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków, bowiem nie określa szczegółowo warunków zaprzestania świadczenia usługi. Zaprzestanie świadczenia usługi następuje w gminie zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków.
- Umowa o świadczenie usług nie modyfikuje bezwzględnie obowiązujących norm prawnych i nie narusza zbiorowych interesów konsumentów. Gmina w stosunku do odbiorców nie stosuje innych niż

ustawowe rozwiązań prawnych w zakresie kwestionowanym przez UOKiK. W ocenie gminy także zapis § 19 ust. 1 wzoru umowy nie może stanowić naruszenia art. 563 § 1 Kc, bowiem § 19 ust. 1 umowy nie modyfikuje warunków korzystania z rękojmi za wady sprzedaży. W ocenie Gminy zapis § 19 ust. 1 wzoru umowy dotyczy jedynie kwestionowanych przez dostawcę wysokości należności ustalonej na fakturze, co nie pozbawia odbiorcy możliwości składania reklamacji w zwykłym trybie art. 563 § Kc.

- [6] W dniu 8 grudnia 2014 r. Gmina Świeszyno została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy. Strona nie skorzystała z możliwości zapoznania się z aktami.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

- [7] Wykonując usługi związane ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków Gmina Świeszyno podpisuje z odbiorcami tych usług umowy zatytułowane: Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, posługując się wzorcem umowy zawierającym postanowienia zakwestionowane przez Prezesa Urzędu w postanowieniu o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję (k. 11- 17). Wszczynając przedmiotowe postępowanie postawiono Gminie zarzut działań bezprawnych polegających na zamieszczeniu we wzorcu umowy zatytułowanej: Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowień sprzecznych z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, rozporządzenia taryfowego oraz kodeksu cywilnego, a także na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie w przedstawianym odbiorcom wzorcu umowy postanowień wymaganych przepisami art. 6 ust. 3 pkt 3, 3a i 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu.

Mając powyższe ustalenia na uwadze Prezes UOKiK zważył, co następuje:

- [8] Art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazuje stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności
- 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.),

- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji,
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Uznanie określonego działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie jest podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności, - praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

[9] Status przedsiębiorcy

Stosownie do treści art. 4 pkt 1 lit. a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod pojęciem przedsiębiorcy rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej a także: osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.), pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą. Właściwa dla przedsiębiorcy działalność gospodarcza, to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 w/w ustawy).

Gmina, jest jednostką samorządu terytorialnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.), posiadającą osobowość prawną. Do zadań własnych gminy należy w szczególności zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty wynikających z art. 7 ww. ustawy, w tym między innymi z zakresu wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji (art. 7 ust. 1 pkt 3). Ponadto art. 3 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu stanowi, że zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy.

Gmina Świeszyno świadczy usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na swoim obszarze. Biorąc pod uwagę, iż zadania własne gminy są traktowane jako zadania o charakterze użyteczności publicznej, należy przyjąć, iż wskazana powyżej działalność Gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę

i zbiorowego odprowadzania ścieków polega na świadczeniu usług o charakterze użyteczności publicznej.

Tak więc Gmina Świeszyno posiada przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu cytowanego wyżej art. 4 pkt 1 a) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przy wykonywaniu opisanej wyżej działalności Gmina podlega zatem rygorom prawa ochrony konkurencji i konsumentów, a więc jej działania podlegają ocenie w aspekcie zakazów stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

[10] Interes publiczny

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podejmuje działania z zakresu ochrony interesów

konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach.¹ Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego, bądź też naruszają ten interes. Takie stanowisko konsekwentnie prezentuje Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - dalej zwany SOKiK, który w wyroku z dnia 27 czerwca 2001r. (sygn. akt XVII Ama 92/00) stwierdził, że (...) interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany co do swych wymagań. Organ administracji - Prezes Urzędu winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej - art. 7 k.p.a. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie jednostki, czy też określonej grupy. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy o ochronie (...) winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy.

Uwzględniając charakter praktyk opisanych w niniejszej decyzji należy stwierdzić, że w rozważanej sprawie ww. przesłanka sformułowana w art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona. Rozpatrywana sprawa ma charakter publiczno - prawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu nieograniczonego kręgu adresatów, w tym przypadku odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, którym - na gruncie art. 4 ust. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 22¹ kc - przysługuje status konsumenta, tj. osoby fizycznej dokonującej czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą i zawodową.

Wszczęte przez Prezesa Urzędu postępowanie dotyczyło podejrzenia stosowania przez MPGK, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na stosowaniu we wzorcu umownym regulującym zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, oferowanym konsumentom postanowień sprzecznych z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, rozporządzenia taryfowego i kodeksu cywilnego oraz naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Praktyki te mogły zatem dotyczyć wszystkich potencjalnych klientów Gminy, którzy chcieliby skorzystać z jej oferty i zawrzeć umowę o zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie

---

¹ Por. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 stycznia 2009r., sygn. akt: XVII Ama 26/08. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów tel.: 58 346-29-

ściaków. Oznacza to, że przedmiotowe praktyki mogłyby dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów. Uznać wobec tego należy, iż niniejsze postępowanie prowadzone jest w interesie publicznym.

[11] Bezprawność działań

Przesłanką, jaką należy udowodnić w przypadku naruszenia zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność podejmowanych przez przedsiębiorcę zachowań. Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki przedsiębiorcy, by zakwalifikować je jako naruszające zbiorowe interesy konsumentów (...) muszą być zatem wymierzone w uprawnienia, jakie konsumentom przyznają obowiązujące przepisy prawa.²

Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów.³ Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Art. 24 tej ustawy nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.⁴

W art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴ ⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), zwanej dalej K.p.c., naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Katalog ten nie jest jednak wyczerpujący. Ustawodawca posłużył się tutaj terminem w szczególności, co oznacza, że ma on charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę określoną w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działań, które naruszyły przepisy innych aktów prawnych. Oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio przez ustawodawcę w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów (...) za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające

---

² Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt III SZP 3/06.

³ Wyrok SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r. sygn. akt XVII AmA 45/07.

⁴ Wyrok SOKiK z dnia 23 czerwca 2006 r. sygn. akt XVIII AmA 32/05.

⁵ Uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt III SZP 3/06. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów tel.: 58 346-29-

przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta. Zdaniem Sądu Najwyższego zachowania takie (...) stanowią bowiem jednocześnie zachowania bezprawne i skutkują zniesieniem, ograniczeniem lub zniekształceniem praw konsumentów, wpływając tym samym na chronioną przez przepis obowiązującego prawa sferę ich interesów.⁵

Podkreślenia wymaga także, że bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego.⁶ Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy, a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

W decyzji kończącej postępowanie udowodnienia wymagają zarzuty wskazane w punkcie I.1 - 2 sentencji decyzji.

[12] Praktyka określona w punkcie I.1 sentencji decyzji Ad punktu

I.1.1 sentencji decyzji

Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu Koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowego- odbiorca usług. Oznacza to, że według bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, to na podmiocie świadczącym usługi wodociągowo-kanalizacyjne ciąży obowiązek związany z utrzymaniem i wymianą wodomierza głównego. Tymczasem Gmina Świeszyno - umieszczając we wzorcu umowy postanowienie o treści: Odbiorca zobowiązuje się do: (...) Pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego, powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeniami mechanicznymi i kradzieżą oraz pokrycia kosztów interwencji służb pogotowia wodociągowego - obowiązek ten przenosi na usługobiorcę. W ocenie Prezesa UOKiK, przedsiębiorca w sposób bezprawny obciąża odbiorcę obowiązkiem każdorazowego pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeniami mechanicznymi i kradzieżą oraz pokrycia kosztów interwencji służb pogotowia wodociągowego. Przyniesiony powyżej przepis art. 15 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w sposób jasny stanowi, że to przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne odpowiada za nabycie i utrzymanie wodomierza głównego. Można zgodzić się na ponoszenie przez odbiorcę

⁶ Wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r. sygn. akt I PKN 267/2001.

usług kosztów naprawy wodomierza głównego, jeśli utrata lub uszkodzenie były wynikiem działania, za które odbiorca usług ponosi odpowiedzialność, ale powyższy zapis stosowany przez przedsiębiorcę znacznie rozszerza odpowiedzialność usługobiorcy. Ponadto przepisy ustawy w rozdziale 6 Przepisy karne i kary pieniężne przewiduje odpowiednie sankcje m.in. za uszkodzenie wodomierza głównego. Jednak przepis ustawy w sposób jasny stanowi, że to przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odpowiada za utrzymanie wodomierza

głównego i jeśli utrata/uszkodzenie wodomierza głównego nie będzie miało nic wspólnego z działaniem odbiorcy usług, to nie może być on zobowiązany do pokrycia kosztów naprawy wodomierza głównego. Wobec powyższego, zobowiązanie przez Gminę Świeszyno odbiorców jej usług do pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego, powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeniami mechanicznymi i kradzieżą oraz pokrycia kosztów interwencji służb pogotowia wodociągowego, wskazuje na bezprawność działań przedsiębiorcy w kwestionowanym zakresie, a tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad punktu I.1.2 sentencji decyzji

W ocenie Prezesa UOKiK, Gmina Świeszyno stosując we wzorcu umowy postanowienie, na podstawie którego, Dostawca nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane następującymi okolicznościami: (...) innymi przyczynami zależnymi od Odbiorcy, wyłączyła swoją odpowiedzialność za ww. zdarzenie, co jest sprzeczne z przepisami Kodeksu cywilnego.

Podstawowym obowiązkiem dostawcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny. Zgodnie z reżimem odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.) Przedsiębiorca jest obowiązany naprawić szkodę wynikłą z niewykonania swoich obowiązków, a więc z przerw lub ograniczeń w świadczeniu usług dostawy wody i odprowadzania ścieków, jeżeli jest to następstwem okoliczności, za które przedsiębiorca odpowiada. Możliwe są bowiem sytuacje, gdy dostawca usług ponosić będzie odpowiedzialność za przerwy lub ograniczenia w dostawie wody i odprowadzania ścieków, które są np. skutkiem zaniedbań dostawcy tych usług. Dodatkowo stwierdzić należy, że Gmina ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 435 k.c. Zgodnie z treścią art. 435 k.c. § 1 „Prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.” Gmina ponosi odpowiedzialność za szkody na osobie lub mieniu wyrządzone komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa- odpowiada zatem na zasadzie ryzyka.

W przypadku ww. postanowienia dotyczącego innych przyczyn zależnych od odbiorcy, które nie precyzuje jakich przyczyn dotyczy, należy wskazać, że przyczyny te mogą nie wynikać z wyłącznej winy odbiorcy usług, a mogą powstać na skutek działań lub zaniechań Gminy,

za które będzie ona ponosiła odpowiedzialność. Jak wspomniano wyżej odpowiedzialność Gminy oparta na zasadzie ryzyka jest odpowiedzialnością szerszą, niż odpowiedzialność na zasadzie winy. Jeśli dojdzie do awarii urządzeń należących do Gminy (nawet bez bezpośredniej winy), to Gmina poniesie odpowiedzialność za przerwy w świadczeniu usług, o ile nie wystąpią okoliczności wyłączające odpowiedzialność przedsiębiorcy (ww. art. 435 k.c. - siła wyższa, wyłączna wina poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności). Tak określona odpowiedzialność nie może być z góry wyłączona lub ograniczona. Gmina Świeszyno próbuje wyłączyć swoją odpowiedzialność za przerwy w świadczeniu usług w wypadkach, w których może ponosić odpowiedzialność za taki stan rzeczy. Z tego względu należy uznać, że zapis stosowany przez Gminę jest sprzeczny z przepisami powszechnie obowiązującego prawa (art. 471 k.c.), co wskazuje na bezprawność działania przedsiębiorcy w kwestionowanym zakresie i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad punktu I.1.3 sentencji decyzji

Przepis § 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie określenia taryf nakazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu w razie niesprawności wodomierza głównego ustalić ilość pobranej wody, w pierwszej kolejności, na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza głównego.

Ustawodawca przyjął, iż okres 3 miesięcy jest optymalny dla ustalenia ilości pobranej wody w przypadku niesprawności wodomierza i pozwala na zachowanie równowagi interesów zarówno odbiorcy wody, jak i przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.

W razie braku możliwości ustalenia ilości pobranej wody w wyżej opisany sposób, ustawodawca dopuszcza możliwość ustalenia jej na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza.

Jednak ostatnie dwa sposoby rozliczania ilości wody w razie niesprawności wodomierza głównego, określone przez ustawodawcę mogą być zastosowane wyjątkowo, w określonym przypadku tj. braku możliwości ustalenia ilości pobranej wody na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza. Taki sposób rozliczenia ilości zużytej wody w razie niesprawności wodomierza jest obowiązkiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. W związku z tym, przyjęcie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne innego sposobu rozliczenia ilości pobranej wody w okresie niesprawności wodomierza jest działaniem bezprawnym. Gmina Świeszyno wbrew przepisowi, w przypadku czasowej niesprawności wodomierza głównego, ustala łączną ilość pobranej wody i odprowadzanych ścieków na podstawie średniego zużycia wody i odprowadzonych ścieków w okresie sześciu miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności tego wodomierza, a gdy

jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody oraz ilości odprowadzanych ścieków w roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza, gdy i to jest niemożliwe w sposób ryczałtowy - w oparciu o przeciętne urzędowe normy zużycia wody, a więc w sposób sprzeczny z przepisem § 18 ust.

1 rozporządzenia taryfowego.

Mając na uwadze powyższe uznać należy, że działanie Gminy polegające na umieszczeniu we wzorcach umów postanowienia, którego treść jest sprzeczna z § 18 ust. 1 rozporządzenia taryfowego, a tym samym jest bezprawne i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad punktu I.1.4 sentencji decyzji

Zgodnie z § 17 ust.1 rozporządzenia taryfowego odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w terminie określonym, w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wystania lub dostarczenia w inny sposób. Tak więc, zawarcie we wzorcach umów postanowienia, które stanowi, że Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wyznaczonym na fakturze, w formie przelewu lub wpłaty na rachunek bankowy Dostawcy wskazany w fakturze, jest niezgodne z wyżej wymienionym przepisem. Usługobiorca nie otrzymuje w umowie informacji o terminach wzajemnych rozliczeń, natomiast usługodawca może ten termin określić w fakturze dowolnie, bez uwzględnienia przepisów rozporządzenia taryfowego, a konsument może zostać narażony na konsekwencje wynikające z nieterminowego uregulowania należności. Z wyjaśnień Gminy wynika, że termin wzajemnych rozliczeń, nie krótszy niż 14 dni od daty wystania lub dostarczenia faktury w inny sposób, określa ona w fakturach kierowanych do odbiorców. Jednakże w analizowanym wzorcu umowy nie został on określony zgodnie z § 17 ust.1 rozporządzenia taryfowego. Dodatkowo należy podkreślić, że wymóg zamieszczenia w umowie regulującej zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wynika z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. W ocenie Prezesa Urzędu, określony przez Gminę Świeszyno w stosowanym wzorcu umownym termin zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki może być uznany za niezgodny z § 17 ust. 1 rozporządzenia taryfowego. Tym samym działanie takie jest bezprawne i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I. punktu I.1.5 sentencji decyzji

Gdy odbiorca usług opóźnia się z zapłatą należności za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może – na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 2

ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu – odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłączy kanalizacyjne w sytuacji, gdy odbiorca nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie może natomiast zaprzestać świadczenia usług na rzecz odbiorców w innych przypadkach, niż określa to art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu.

W § 12 analizowanego wzorca umowy zamieszczono uregulowanie, które uprawnia Gminę do odcięcia dostaw wody do nieruchomości lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego w sytuacjach określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Jednakże postanowienia § 16 ust. 6 wzorca umowy dają Gminie możliwość zaprzestania świadczenia usług wodociągowych w przypadku gdy odbiorca, pomimo otrzymania upomnienia, nie uregulował zaległych opłat.

Kwestionowane postanowienie uprawnia Gminę Świeszyno do zaprzestania świadczenia ww. usług w sytuacji, która została określona inaczej, niż przewiduje to art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Kwestionowane postanowienie nie uwzględnia, że zgodnie ww. regulacją ustawową zaprzestanie świadczenia usług wodociągowo-kanalizacyjnych może nastąpić dopiero po upływie dwóch pełnych okresów obrachunkowych, następujących po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty. Zamieszczone we wzorcu uregulowanie pozwala Gminie zaprzestać świadczenia usług wodociągowych bezpośrednio po otrzymaniu przez odbiorcę upomnienia, co skraca ten okres w stosunku do określonego w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, ze szkodą dla konsumentów. Stąd, w ocenie Prezesa Urzędu, pozbawienie odbiorców usług przysługującej im z mocy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu ochrony przed odcięciem dostawy wody narusza normę określoną art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy. Działanie takie jest bezprawne i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad punktu I. 1.6 sentencji decyzji

Stosownie do art. 563 § 1 kc - Kupujący traci uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy, jeżeli nie zawiadomi sprzedawcy o wadzie w ciągu miesiąca od jej wykrycia, a w wypadku gdy zbadanie rzeczy jest w danych stosunkach przyjęte, jeżeli nie zawiadomi sprzedawcy o wadzie w ciągu miesiąca po upływie czasu, w którym przy zachowaniu należytej staranności mógł ją wykryć.

Ponadto jak stanowi art. 558 § 1 k.c. Strony mogą odpowiedzialność z tytułu rękojmi rozszerzyć, ograniczyć lub wyłączyć. Jednakże w umowach z udziałem konsumentów ograniczenie lub wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest dopuszczalne tylko w wypadkach określonych w przepisach szczególnych.

W ocenie Prezesa UOKiK, mając na względzie, że wysokość wynagrodzenia za świadczenie usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków uzależniona jest między innymi od jakości

świadczonych usług, za zasadne należy przyjąć, że termin na zgłoszenie reklamacji winien być ustalany jak w przypadku rękojmi za wady fizyczne, tj. zgodnie z art. 563 § 1, czyli jako okres miesiąca od wykrycia wady lub miesiąca po upływie czasu, w którym przy zachowaniu należytej staranności nabywca mógł wadę wykryć, w wypadku gdy zbadanie rzeczy jest w danych stosunkach przyjęte.

W analizowanym postanowieniu Gmina przewidziała, że reklamację można zgłaszać (...) w ciągu 14 dni od daty wystawienia faktury”. Mając na uwadze fakt, iż data wystawienia faktury nie jest równoznaczna z datą otrzymania faktury przez konsumenta, w niektórych przypadkach mogło dochodzić do sytuacji, iż konsument nie miał nawet możliwości zapoznania się z treścią faktury w dacie, w jakiej upływał termin na zgłoszenie reklamacji.

W związku z faktem, iż w przypadku świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków brak jest przepisów szczególnych, o jakich mowa w art. 558 § 1 k.c., określających procedurę reklamacyjną - w części dotyczącej dat zgłaszania reklamacji - w ocenie Prezesa UOKiK zastosowanie znajdują w tym przypadku przepisy ogólne.

Tak więc w ocenie Prezesa UOKiK wyżej cytowany zapis stosowany przez Gminę we wzorcu umownym regulującym zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest sprzeczny z art. 563 § 1 w związku z art. 558 § 1 k.c., ponieważ określa czas na zgłoszenie reklamacji znacząco krótszy niż określają to przepisy prawa, a co za tym idzie takie działanie jest bezprawne i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c. na podstawie:

- wyroku z dnia 22 maja 2007 r., sygn. akt XVII Amc 40/06, pod numerem 1212 wpisano postanowienie o treści: Nie zgłoszenie zastrzeżeń co do prawidłowości wystawienia faktury w terminie 7 dni od daty jej doręczenia jest jednoznaczne z jej akceptacją. W uzasadnieniu wyroku SOKiK w pełni podzielił argumentację Prezesa UOKiK, iż postanowienie to narusza przepis art. 385² pkt 2 oraz art. 385¹ § 1 K.c. Sąd stwierdził, iż takie postanowienie zawiera zbyt krótki termin zgłaszania przez konsumentów reklamacji, co może powodować rezygnację przez konsumentów ze złożenia reklamacji w ogóle. Sąd stwierdził ponadto, iż do umowy mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, a co za tym idzie do reklamacji z tytułu nienależytego wykonania świadczenia, znajdują zastosowanie przepisy dotyczące rękojmi za wady.
- wyroku z dnia 22 maja 2007 r., sygn. akt XVII Amc 40/06, pod numerem 1215, wpisano postanowienie o treści: Nie zgłoszenie zastrzeżeń co do prawidłowości wystawienia faktury w terminie 14 dni od daty jej doręczenia jest jednoznaczne z jej akceptacją. W uzasadnieniu przedmiotowego wyroku SOKiK wskazał, iż zarówno 7dniowy, jak i 14-dniowy termin na zgłoszenie przez konsumenta

reklamacji, czyli zastrzeżeń co do faktury są zbyt krótkie i jako takie naruszają interesy konsumenta i pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami. Tak krótki okres w wielu sytuacjach może uniemożliwić konsumentom dokonanie reklamacji.

[13] Praktyka określona w punkcie I.2 sentencji decyzji Ad punktu

I.2.1 sentencji decyzji

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków powinna zawierać w szczególności postanowienia dotyczące ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia. Strony w umowie powinny określić ilość i jakość świadczonych usług. Parametry te wymagają zindywidualizowania, przy uwzględnieniu potrzeb każdego odbiorcy. Podobnie rzecz się ma z warunkami świadczenia usług. Ten element też wymaga konkretyzacji w każdej indywidualnej sytuacji.⁷ Przedmiotowy wzorzec umowy ogranicza się jedynie do wskazania w § 7, iż do obowiązków dostawcy należy w szczególności zapewnienie ciągłych i niezawodnych dostaw wody i odbioru ścieków oraz zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych do dostarczania wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem, a także zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody, zgodnie z obowiązującymi przepisami, badanej u wylotu za wodomierzem przed zaworem głównym. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż umowy zawierane przez Spółkę nie zawierają postanowień określających jakość świadczonych usług w zakresie określenia wymaganego ciśnienia wody, jakościowych wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi. Zauważyć należy, iż odesłanie do obowiązujących przepisów określających wymogi jakościowe dostarczanej wody, nie spełnia wymogu określenia jakości usług.

Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, iż przedmiotowe umowy zawierane na podstawie analizowanego wzorca umownego nie zawierają wymaganych regulacji, wskazanych w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Działanie to jest bezprawne i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Ad punktu I.2.2 sentencji decyzji

Zgodnie z art. 6 pkt 3a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu [...], umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków powinna zawierać w szczególności warunki usuwania awarii przyłączy wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług. Z analizy postanowień stosowanego przez Gminę Świeszyno wzorca umów wynika, że nie zamieszczono w nim informacji wymaganych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu [...], określonych w art. 6 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy. Działanie takie jest bezprawne i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad punktu I.2.3 sentencji decyzji

⁷ B. Wierzbowski (red.), Komentarz do ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Izba Gospodarcza „Wodociągi

Polskie” w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2006, s. 89. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów tel.: 58 346- 29-32, fax.: 58 346-29-33

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków powinna zawierać ustalenia zawarte w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, o których mowa w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Do informacji tych należy:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres,
- 2) data podjęcia działalności,
- 3) przedmiot i obszar działalności,
- 4) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowokanalizacyjnych,
- 5) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ww. ustawy,
- 6) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru,
- 7) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem,
- 8) warunki cofnięcia zezwolenia,
- 9) warunki dotyczące okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania.

Spośród wymienionych ustaleń, które zawarte są w zezwoleniu, wzorzec umowy będący przedmiotem kontroli Prezesa UOKiK, zawiera jedynie informację na temat oznaczenia przedsiębiorstwa wodociągowokanalizacyjnego, jego siedzibę i adres. Pozostałe kwestie zostały we wzorcu pominięte.

Mając na względzie powyższe należy uznać, iż stosowany przez Gminę wzorzec umowy nie spełnia obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Działanie takie jest bezprawne i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z czym orzeczono, jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

[14] Kara pieniężna - punkt II sentencji decyzji

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie (...), Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do

wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego. Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ww. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Podkreślić należy, iż sankcja w postaci nałożenia kary może być na przedsiębiorcę nałożona niezależnie od tego, czy dopuścił się on naruszenia umyślnie, czy też nieumyślnie. W punkcie I sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Gminę Świeszyno praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawy do nałożenia na Gminę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Ustalając wymiar kary za stwierdzone praktyki Prezes Urzędu dokonał w pierwszej kolejności oceny wagi naruszenia, na podstawie której ustalono kwoty bazowe, stanowiące podstawę do dalszej kalkulacji kary. Następnie ustalono, czy w sprawie zaszły okoliczności łagodzące i obciążające, na podstawie których modyfikowana jest wysokość kwot bazowych. Podkreślić należy, iż nakładana przez Prezesa Urzędu kara finansowa pełnić powinna funkcje: represyjną, prewencyjną i edukacyjną. Ustalając wymiar kary Prezes Urzędu wziął przede wszystkim pod uwagę funkcję prewencyjną kary, w tym prewencję ogólną. Kara bowiem winna być ustalona tak, aby powstrzymać przedsiębiorcę stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami.

Nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenia dokonane były co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przestanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia przez Gminę Świeszyno zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie praktyk opisanych w pkt I.1 i I.2 sentencji niniejszej decyzji. Co prawda, Gmina w odpowiedzi na zawiadomienie stwierdziła, że stawiane zarzuty- w jej ocenie - są niezasadne, jednakże w zgromadzonym materiale dowodowym nie ma dowodów wyraźnej intencji Gminy do umyślnego naruszenia interesów odbiorców ww. usług.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk. W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę okoliczność, iż naruszenia dopuścił się przedsiębiorca o bardzo silnej pozycji rynkowej,

działający w warunkach monopolu naturalnego. W związku z tym po stronie konsumentów brak jest możliwości wyboru alternatywnego dostawcy usług, co również wpływa na dotkliwość zakwestionowanych praktyk. Uwzględniono także specyfikę rynku, na jakim doszło do kwestionowanych naruszeń. Zważono, że usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, których dotyczą stwierdzone naruszenia, należą do usług użyteczności publicznej, które są świadczone w sposób powszechny i które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych. Stwierdzone naruszenia dotyczą zatem towaru, który należy uznać za niezbędny z punktu widzenia konsumentów, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą oni zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Jednocześnie wzięto także pod uwagę geograficzny zasięg działania Gminy, który ogranicza się do wymiaru lokalnego. Prezes Urzędu wziął pod uwagę także okres stosowania stwierdzonych naruszeń, który ze względu na to, że kwestionowany wzorzec umowny jest stosowany od 1 stycznia 2013 r. Zgodnie z przekazanym przez Gminę Świeszyno zestawieniem wpływów, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 ze zm.) jej dochody w 2013 r. wyniosły [...] zł. Maksymalna wysokość kary mogłaby zatem wynieść [...] zł. Z uwagi na rodzaj stosowanych przez Gminę Świeszyno praktyk, konieczne stało się wymierzenie dwóch kar pieniężnych.

Pierwsza kara określona w niniejszej decyzji jest wymierzana w związku ze stosowaniem przez Gminę Świeszyno praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w pkt I.1 sentencji decyzji, która ma miejsce na etapie zawierania kontraktu i polega na mającym wpływ na treść kontraktu naruszeniu przepisów prawa, które to naruszenie w przedmiotowym przypadku wyraża się w zamieszczeniu w umowach zawieranych z konsumentami postanowień sprzecznych z w/w aktami prawnymi. Oceniając wagę naruszenia Prezes Urzędu miał również na względzie, iż zakwestionowana praktyka może, ale nie musi odnieść negatywnych skutków dla interesów ekonomicznych konsumentów.

Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie kwoty bazowej do wyliczenia kary pieniężnej na poziomie [...] % przychodu, tj. kwoty w wysokości 2.864 zł. W niniejszym przypadku nie występują żadne okoliczności łagodzące, ale też żadne okoliczności obciążające, co przemawia za pozostawieniem kary w kwocie 2.864 zł. (słownie: dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt cztery złote).

Druga kara określona w niniejszej decyzji jest wymierzana w związku ze stosowaniem przez Gminę Świeszyno praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w pkt I.2 sentencji decyzji. Prezes Urzędu zważył, iż w wyniku stosowania tych praktyk sytuacja konsumentów została osłabiona, gdyż nie otrzymywali oni informacji o prawach i obowiązkach stron umowy dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych, warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych będących w ich posiadaniu oraz ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Prezes

Urzędu wziął również pod uwagę fakt, że praktyka ma miejsce na etapie zawierania kontraktu i polega na mającym wpływ na treść kontraktu naruszeniu przepisów prawa.

Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie kwoty bazowej do wyliczenia kary pieniężnej na poziomie [...] % przychodu, tj. kwoty w wysokości 2.148 zł. W niniejszym przypadku nie występują żadne okoliczności łagodzące, ale też żadne okoliczności obciążające, co przemawia za pozostawieniem kary w wysokości 2.148 zł (słownie: dwa tysiące sto czterdzieści osiem złotych).

Nakładając niniejszą decyzją kary pieniężne za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes UOKiK wziął pod uwagę, że mają one charakter prewencyjny (mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa) oraz represyjny (nakładane są za naruszenie ustawowych zakazów), zaś zagrożenie nimi, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa UOKiK, nadaje im charakter dyscyplinujący (vide: wyrok SN z dnia 7.04.2004r., sygn. akt: III SK 31/04). Biorąc od uwagę powyższe kary pieniężne nałożone na Gminę Świeszyno są adekwatne do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Decydując o nałożeniu kar pieniężnych i ich wysokości wzięto pod uwagę wszystkie wyżej opisane okoliczności. Orzeczone kary powinny również stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak, aby ich nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy też podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanej sankcji oraz wyrazić nadzieję, że odniesie ona spodziewany skutek na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstraszającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

[15] Koszty postępowania - punkt III sentencji decyzji

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie natomiast z art. 264 § 1 k.p.a. jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie stosowania przez stronę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego

wyniku Prezes Urzędu w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przez Gminę Świeszyno przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu z przedsiębiorcą. W związku z powyższym postanowiono obciążyć Gminę kosztami postępowania w wysokości 11,40 zł (słownie złotych: jednaście i 40/100).

W związku z powyższym postanawia się jak w pkt III sentencji niniejszej decyzji

[16] Umorzenie zarzutu - punkt IV sentencji decyzji

Zgodnie z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w sprawach nie uregulowanych w tej ustawie, do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) (dalej w tekście: k.p.a.) „Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania”. Natomiast § 2 wspomnianego artykułu stanowi, że „Organ administracji publicznej może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.” Umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. jest obligatoryjne, co oznacza, iż ustalenie przestanki bezprzedmiotowości postępowania stwarza obowiązek zakończenia postępowania w danej instancji przez jego umorzenie, ponieważ brak jest podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy. W przypadku fakultatywnego umorzenia, wskazanego w art. 105 § 2 k.p.a., organ administracji publicznej jest uprawniony do oceny, czy wniosek strony o umorzenie postępowania zasługuje na uwzględnienie pod kątem warunków w tym przepisie przewidzianych. W przypadku umorzenia fakultatywnego organ administracji publicznej działa na podstawie uznania administracyjnego. Podkreślić przy tym należy, iż przestanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organami administracyjnymi.⁷

Z bezprzedmiotowością postępowania administracyjnego w rozumieniu art. 105 § 1 k.p.a. mamy do czynienia wówczas, gdy odpadł jeden z konstytutywnych elementów sprawy administracyjnej, o której mowa w art. 1 pkt 1 k.p.a. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24

---

⁷ Jaśkowska M., Wróbel A. „Komentarz bieżący do art. 105 kodeksu postępowania administracyjnego” (Dz.U.00.98.1071) LEX/el.2010 Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów tel.: 58 346-29-32 , fax.: 58 346-29-33

kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W toku postępowania administracyjnego Prezes Urzędu przedstawił Gminie Świeszyno zarzut bezprawnego działania poprzez stosowanie we wzorcu umownym zatytułowanym Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowienia o treści: Odbiorca zobowiązuje się do: (...) Pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego, powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeniami mechanicznymi i kradzieżą oraz pokrycia kosztów interwencji służb pogotowia wodociągowego, jako niezgodnego z art. 15 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i stanowi praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 15 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu, który stanowi, że realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.

Mając na uwadze brzmienie art. 15 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należy stwierdzić, że cytowane wyżej postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Gminę nie nosi znamion naruszenia art. 15 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. W związku z powyższym postępowanie administracyjne w tym zakresie należy, jako bezprzedmiotowe, umorzyć. Co do jego sprzeczności z art. 15 ust. 3 ww. ustawy kwestię tę rozstrzygnięto w punkcie I ppkt 1.1 sentencji decyzji.

W związku z czym orzeczono, jak w punkcie IV sentencji niniejszej decyzji.

POUCZENIA:

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów kary pieniężne należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, pl. Powstańców Warszawy 1: NBP O/O Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania należy uiścić - w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji - na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie:

NBP O/O Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt III sentencji niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i konsumentów
Dyrektor Delegatury w Gdańsku
Roman Jarząbek

Otrzymuje: Gmina Świeszyno
za pośrednictwem:

